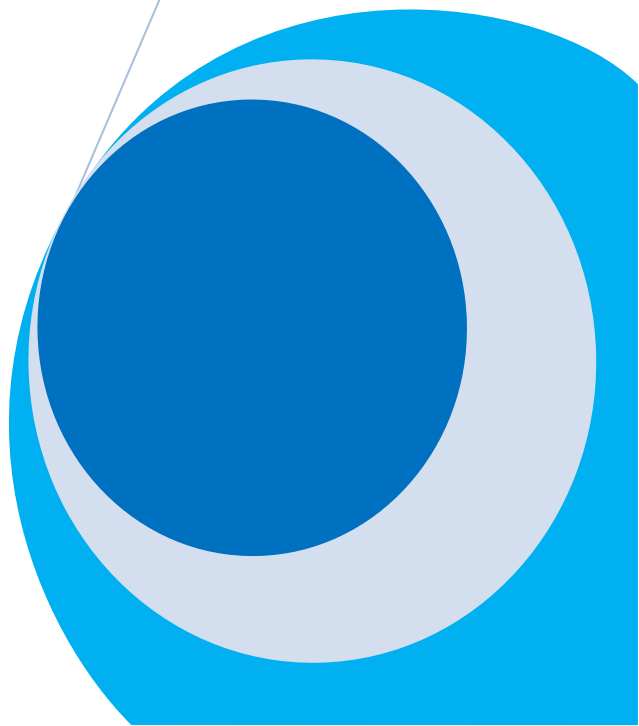

Stefnumótun

stjórnar Blindrafélagsins,
samtaka blindra og
sjónskertra á Íslandi.

Skilgreining, gildi, hlutverk,
stöðumat,
framtíðarsýn og
sóknaráætlun.

September 2018

Efnisyfirlit

Stefnumótun.....	1
Inngangur	3
Mannréttindasamtök	4
Gildi.....	4
Stuðningur til sjálfstæðis	4
Stöðumat	5
Ytra umhverfi	5
Innra umhverfi.....	6
Framtíðarsýn.....	12
Sóknaráætlun.....	12
Meginmarkmið	12
Starfsmarkmið og verkefni.....	12
A) Stuðningur til sjálfstæðis.....	12
B) Traust hagsmunagæsla.....	15
C) Uppbyggilegt fræðslustarf.....	17
D) Öflugt félagsstarf.....	18
E) Góð þjónusta	19
F) Fagleg stjórnun.....	20
G) Jafningjastuðningur og valdefling	21
H) Vísindapróun á sviði meðferða og lækninga.	21
I) Öflugur samstarfsaðili og þátttakandi.....	22
Lokaorð	24

InngangurÞessi stefnumótunarskýrsla byggir á ítarlegri stefnumótunarvinnu sem upphaflega var unnin á vettvangi félagsins á árinu 2009. Fjöldargir fundir voru þá haldnir og kom fjöldi félagsmanna að vinnunni, eins og sjá má í upphaflegu skýrslunni frá 2009.

Frá þessum tíma hefur stefnumótunin verið endurskoðuð á hverju ári, að undanskildu 2015, á vettvangi stjórnar félagsins á sérstökum vinnufundum sem haldnir hafa verið í janúar og að hausti ár hvert.

Frá 2009 má glögg sjá að framkvæmd sóknaráætlunarinnar hefur að mörgu leyti gengið vel eftir og mörgum stórum verkefnum hefur verið hrint í framkvæmd. Á þessum tíma hafa eðli málsins samkvæmt ný verkefni bæst við sem jafnóðum hafa verið sett inn í sóknaráætlunina. Áhugasamir geta sér þróun verkefnaáætlunarinnar með samanburði á milli útgefinna skýrslna.

Mannréttindasamtök

Blindrafélagið, samtök blindra og sjónskertra á Íslandi, stofnað 1939, er samfélagslegt afl – mannréttindasamtök – sem berst fyrir því að blindir og sjónskertir einstaklingar geti lifað sjálfstæðu, innihaldsríku og ábyrgu lífi í samfélagi án aðgreiningar, þar sem þeim er tryggður jafn réttur og jöfn tækifæri til ábyrgðar, virkrar og viðurkenndrar þátttöku í öllum þáttum samfélagsins. Ekkert um okkur án okkar – er sameiginlegt kjörorð sem Blindrafélagið á með öðrum samtökum fatlaðra.

Gildi

Gildi Blindrafélagsins eru sótt í meginreglur Sáttmála Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks. Meðal mikilvægustu gildanna í sáttmálanum eru:

- ❖ **Jafnrétti:** Eykur þátttöku og færir með sér gæfu.
- ❖ **Sjálfstæði:** Stuðlar að virkni og ábyrgð.
- ❖ **Virðing:** Elur af sér réttisýni og viðurkenningu.
- ❖ **Umburðarlyndi:** Stuðlar að fjölbreytileika og víðsýni.

Stuðningur til sjálfstæðis

Hlutverk Blindrafélagsins er að stuðla að því að blindir og sjónskertir einstaklingar geti lifað sjálfstæðu og innihaldsríku lífi og séu ábyrgir og virkir samfélagsþegnar.

Stöðumat

Stöðumat er lausleg greining á ytra og innra umhverfi félagsins eins og það er metið af stjórn í september 2018.

Ytra umhverfi

Almennt stendur Blindrafélagið nokkuð vel gagnvart sínu ytra umhverfi. Félagið á í ágætu samstarfi við mikilvægustu hagsmunaaðila sína, hefur almennt sterka og jákvæða stöðu gagnvart stjórnvöldum þegar kemur að hagsmunamálum félagsmanna. Félaginu hefur einnig gengið ágætlega að koma á herslum sínum og baráttumálum á framfæri í fjölmiðlum.

Samstarf við þjónustu- og þekkingarmiðstöðina fyrir blinda, sjónskerta og einstaklinga með sambætta sjón- og heyrnarskerðingu, er með miklum ágætum. Miðstöðin veitir fjölbreytta þjónustu til blindra, sjónskertra og daufblindra einstaklinga, m.a. félagsráðgjöf, sálfræðiþjónustu, umferliþjálfun, þjálfun í athöfnum daglegs lífs og sjónmælingar.

Samstarf við Hljóðbókasafn Íslands er einnig mjög gott og er Blindrafélagið án vafa einn mikilvægasti bakhjarl safnsins enda þjónusta þess félagsmönnum mjög mikilvæg eins og skoðanakannanir hafa sýnt fram á.

Samvinna við Augnlæknafélag Íslands í formi sameiginlegs ráðstefnuhalds og almennrar upplýsingagjafar hefur jafnframt verið aukin. Einnig á félagið í góðu samstarfi við augndeild LSH í gegnum Styrktarsjóð Richards og Dóru.

Viðhorfskönnunum sem Capacent Gallup gerði í febrúar 2018 meðal almennings, þar sem voru 775 svarendur, sýndi að 79,9% töldu félagið sinna réttindamálum blindra og sjónskertra vel, 17,6% voru hlutlaus og einungis 2,5% töldu félagið standa sig illa. Í samanburði við önnur valin samtök, sem starfa á sambærilegum vettvangi og Blindrafélagið, stendur félagið einnig vel. Félagið fær 5,8 í einkunn af 7 mögulegum, sem er há einkunn. Sama einkunn var 5,7 árið 2016. Fólk almennt (almeningur og stuðningsmenn) er mjög jákvætt gagnvart hjálpar- og góðgerðarsamtökum.

Frá könnunum sem gerðar voru árin 2009, 2011, 2013 og 2016 hefur félaginu tekist að raungera aukinn vilja sem þá mældist til að styrkja Blindrafélagið umtalsvert. Fjöldi þeirra sem svara því að þeir hafi styrkt Blindrafélagið hefur nærri þrefaldast frá árinu 2009 til 2018. Þannig svöruðu árið 2009 4,3% því að þeir styrktu Blindrafélagið reglulega, í könnuninni 2011 var talan orðin 9,3%, árið 2014 mældist þessi hópur 11,8%, 2016 12% og 2018 12,2%. Árin 2009 og 2011 sögðust 57%

svarenda hafa styrkt félagið, en ekki reglulega, árið 2014 vartalan 53,6% og 2016 55,8%. Árið 2009 sögðust 37,2% svarenda ekki hafa styrkt félagið en geta hugsað sér að gera það, árið 2011 mældist sami hópur 31,5%, 32,1% árið 2014, 28,9% árið 2016 og 26,6% árið 2018. Einungis 5,2% svöruðu því til að þeir gætu ekki hugsað sér að styrkja Blindrafélagið. Öflugustu stuðningsmenn Blindrafélagsins eru elstu aldurshóparnir.

Þegar aldurshóparnir undir 54 ára, sem segjast ekki hafa styrkt félagið en getu hugsað sér að gera það, eru skoðaðir nánar og greindir út frá aldri kemur eftirfarandi í ljós:

- 18–24 ára: 76% árið 2009, 89% árið 2014, 78% árið 2016 og 68% 2018.
- 25–34 ára: 53% árið 2009, 57% árið 2014, 61% árið 2016 og 45% árið 2018.
- 35–44 ára: 27% árið 2009, 35% árið 2014, 36% árið 2016 og 30% árið 2018.
- 45–54 ára: 12% árið 2009, 19% árið 2014, 16% árið 2016 og 10% árið 2018.

Hæsta hlutfall þeirra sem ekki geta hugsað sér að styrkja Blindrafélagið er 10% hjá 18–24 ára og 12% hjá 25–34 ára.

Yngri aldurshóparnir eru mun stærri en þeir eldri og því eru þessar niðurstöður mjög hvetjandi til að halda úti áframhaldandi öflugum fjárfundarstarfi félagsins. Til að ná árangri í að raungera þennan vilja yngri aldurshópanna þarfa að skoða aðrar fjárfundarleiðir en hinar hefðbundnu fjáraflanir sem félagið hefur reitt sig á til þessa.

Innra umhverfi

Þann 12. mars 2018 voru 704 aðalfélagar í Blindrafélaginu. Á sama degi voru 1568 á skrá þjónustu- og þekkingarmiðstöðvar fyrir blinda, sjónskerta og einstaklinga með samþætta sjón- og heyrnarskerðingu, sem rétt eiga til félagsaðildar. Félagsaðild eftir aldurshópum er eftirfarandi:

0–18 ára: 165 á skrá, aðalfélagar 49, félagsaðild 30% (foreldradeild).
19–35 ára: 97 á skrá, aðalfélagar 55, félagsaðild 57%.
36–67 ára: 230 á skrá, aðalfélagar 157, félagsaðild 68%.
68–89 ára: 226 á skrá, aðalfélagar 292, félagsaðild 40%.
90+ ára: 350 á skrá, aðalfélagar 148, félagsaðild 42%.

Séu allir hóparnir teknir saman er félagsaðild þeirra sem eru á skrá hjá Miðstöðinni 45% sem er örlítill aukning miðað við undanfarin ár. Ef elsti og yngsti hópurinn er ekki reiknaður með er félagsaðild um 64%.

Félagið hefur áhrif á hagsmunamál félagsmanna með því að taka frumkvæði í einstökum málum. Er það m.a. gert með samráði við hagsmunaaðila, lögfræðilegri aðstoð við einstaklinga í fordæmisgefandi málum og fjárveitingum til ákveðinna verkefna í formi styrkja.

Meðal verkefna sem félagið sinnir eru:

- Almenn hagsmunagæsla gagnvart stjórnvöldum og þjónustuaðilum.
- Umsjón með ferðaþjónustu fyrir þau sveitarfélög sem félagið hefur samið við, auk þess að leita eftir samningum við fleiri sveitarfélög þar sem að þörf er til staðar.
- Stafræn og ferilfræðileg aðgengisverkefni, þrýstingur, upplýsingagjöf og fræðsla.
- Tækniþjónusta sem snýr m.a. að vefvarpi, snjallsímum, talgervli o.fl.
- Aðstoð við deildir, nefndir og klúbba innan félagsins við að halda úti öflugum og fjölbreyttu félagslífi.
- Réttindagæsla.
- Erlent samstarf.
- Fjölbreytt fjárfundunarverkefni.

Á undanförunum 10 árum hefur félagið haft forgöngu um að setja nálægt 300 milljónir króna í mikilvæg og verðmæt verkefni til hagsbóta fyrir blinda og sjónskerta einstaklinga hér á landi. Flest, ef ekki öll, hafa verkefni haft þann tilgang að stuða að auknu sjálfstæði blindra og sjónskertra einstaklinga. Meðal verkefna sem félagið hefur átt bæði frumkvæði og aðkomu að og styrkt eða greitt að fullu fyrir eru:

- Menntunar-, námskeiðs- og ráðstefnustyrkir til fagfólks og félaga í gegnum Stuðning til sjálfstæðis – Styrktarsjóð Blindravinafélags Íslands og Blindrafélagsins og Styrktarsjóðs Richards og Dóru.
- Styrkir til félagsmanna til kaupa á hjálpertækjum.
- Styrkir til verkefna sem eru hagsmunum blindra og sjónskertra til framdráttar.
- Íslensku talgervilsraddirnar Dóra og Karl sem voru teknar í notkun 2012 og kostaði 80 milljónir króna að smíða.
- Viðhald á Android-útgáfu raddanna.
- Fjármögnun á kaupum á leiðsöguhundum.
- Vefvarp Blindrafélagsins.

- Styrkur til Hljóðbókasafns Íslands til uppsetningar á Daisy-streymisaðgangi fyrir vefvarp Blindrafélagsins.
- Gjöf til augndeildar LSH á tæki til tilraunameðferðar við RP.

Sjóðir sem eru starfandi á vettvangi félagsins eru:

- Stuðningur til sjálfstæðis – Styrktarsjóður Blindravinafélags Íslands og Blindrafélagsins. Tilgangur sjóðsins er að veita :
 - Náms-, ferða- og ráðstefnustyrki til fagfólks sem starfar með blindum og sjónskertum einstaklingum eða að hagsmunamálum þeirra.
 - Náms-, ferða-, endurhæfingar- og ráðstefnustyrki til félagsmanna Blindrafélagsins.
 - Styrki til félagsmanna Blindrafélagsins til kaupa á hjálpartækjum og öðrum mikilvægum búnaði.
 - Verkefnastyrki til verkefna sem eru hagsmunum blindra og sjónskertra til framskráttar.
- Blind börn á Íslandi: Sjálfstæð stjórn. Hlutverk sjóðsins er að styrkja blind og sjónskert börn allt að 18 ára aldri til kaupa á ýmsu því sem getur orðið þeim til aukins þroska og ánægju í lífinu. Þar á meðal eru sérhönnuð leikföng, leiktæki, hljóðfæri, tölvur og annað slíkt sem opinberir aðilar styrkja ekki foreldra til kaupa á. Sjóðurinn er í vörslu Blindrafélagsins.
- Styrktarsjóður Margrétar Jónsdóttur: Sjálfstæð stjórn. Tilgangur sjóðsins er að styrkja foreldra/forráðamenn barna allt að 18 ára aldri sem greinst hafa blind eða með alvarlega augnsjúkdóma. Sjóðurinn veitir einungis styrki vegna verkefna eða hluta sem eru ekki styrktir af opinberum aðilum eða sjóðum sem koma að málum blindra og sjónskertra barna. Sjóðurinn er í vörslu Blindrafélagsins.
- Styrktarsjóður Dóru Stefánsdóttir og Richards P. Theodórs: Sjálfstæð stjórn. Tilgangur sjóðsins er að styrkja blint fólk á aldrinum 16–25 ára og/eða mennta fólk í þágu blindra og blinduvarna. Sjóðurinn er í vörslu Blindrafélagsins.

Samkvæmt skoðanakönnun Capacent Gallup, sem gerð var í upphafi árs 2018, telur mikill meirihluti félagsmanna (91,9%) að Blindrafélagið sinni réttindamálum blindra og sjónskertra vel. Einungis 2,9% telja félagið standa sig illa.

Samkvæmt niðurstöðum úr mælingu sem Capacent Gallup gerði fyrir Blindrafélagið meðal félagsmanna eru félagar á heildina litið ánægðir með þjónustu Blindrafélagsins, 90,5% segjast ánægðir og 3,5% óánægðir.

Mikilvægustu þjónustupættirnir að mati félagsmanna eru Hljóðbókasafn Íslands (87,9%) og ferðaþjónustan (78,4%).

Undanfarin ár hafa reglulega verið haldnir samráðsfundir stjórnar, deilda, nefnda og klúbba innan félagsins í september og janúar. Hafa þessir fundir gefist mjög vel til að skipuleggja og samræma félagsstarfið.

Innra umhverfi félagsins er almennt stöðugt. Helstu verðmæti þess liggja í:

- Sterkri fjárhags- og eignastöðu.
- Stöðugu og virku skipulagi starfseminnar.
- Jákvæðu orðspori.
- Stórum hópi skráðra velunnara.
- Góðri þátttöku félagsmanna í félagsstarfinu.

SVÓT

Styrkleikar – Veikleikar – Ógnanir – Tækifæri

SVÓT-greining er samandregin niðurstaða úr stöðumatinu, innri og ytri greiningu, og er ætlað að varpa ljósi á hvar styrkleikar og veikleikar kunna að liggja í innra umhverfi félagsins og sömuleiðis hvar kunna að vera tækifæri eða ógnanir í ytra umhverfi félagsins.

Styrkleikar í innra umhverfi:

- ❖ Traust fjárhagsstaða – forsenda þess að félagið geti tekið frumkvæði og verið virkur gerandi.
- ❖ Sterk staða meðal félagsmanna – mjög stór hluti er mjög ánægður með réttindagæsluna (92%) og þjónustu félagsins samkvæmt skoðanakönnun frá 2018.
- ❖ Fjölbreytt og öflugt félagsstarf.
- ❖ Siðareglur og viðbragðsáætlanir.
- ❖ Lausnamiðuð nálgun.
- ❖ Hamrahlíð 17.
- ❖ Stöðugleiki starfsemi og virkt skipulag.

Veikleikar í innra umhverfi:

- ❖ Breitt aldursbil félagsmanna er mikil áskorun við að mæta þörfum og væntingum allra varðandi félagstarf.
- ❖ Minnkandi þátttaka í félagstarfi?

Ógnanir í ytra umhverfi:

- ❖ Mögulegar sameiningar ríkisstofnana.
- ❖ Samdráttur í opinberum útgjöldum til málaflokksins og lækkandi þjónustustig.
- ❖ Lækkandi verðgildi þjónustusamninga við hið opinbera.
- ❖ Ófullnægjandi rafrænt aðgengi.
- ❖ Erfið staða á húsnæðismarkaði.

- ❖ Tregða stjórnvalda til að fjármagna nýja hátækni, hjálpartæki og meðferðir sem koma í veg fyrir blindu.

Tækifæri í ytra umhverfi:

- ❖ Innleiðing Sáttmála Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks á að gefa færi á að sækja bættu stöðu og þjónustu til handa fötluðum.
- ❖ Góð staða gagnvart stjórnvöldum og stofnunum.
- ❖ Sterk og jákvæð ímynd meðal almennings og stuðningsmanna.
- ❖ Fjáröflunarmöguleikar meiri en tekist hefur að raungera, sérstaklega meðal yngri aldurshópa en hafa að jafnaði styrkt Blindrafélagið.
- ❖ Evróputilskipunin um rafrænt aðgengi.
- ❖ Marrakess-sáttmáli Sameinuðu þjóðanna.
- ❖ Jákvæð afstæða nýs félagamálaráðherra til málefna fatlaðs fólks.

Framtíðarsýn

Full mannréttindi í samfélagi fyrir alla eru kjarninn í framtíðarsýn Blindrafélagsins. Samfélag sem byggir á virðingu og viðurkenningu fyrir fjölbreyttum þörfum allra einstaklinga til að lifa sjálfstæðu, innihaldsríku og ábyrgu lífi.

Félagið er í fremstu röð, uppbyggjandi, framsækið, réttindamiðað og starfar af heilindum. Verk félagsins hafa samfélagslega þýðingu og bæta og verja lífsgæði félagsmanna.

Blindrafélagið hefur það sem lokatakmarkað verða óþarft.

Sóknaráætlun

Sóknaráætlun gegnir því hlutverki að vera brúarsmið frá núverandi stöðu yfir í framtíðarsýn félagsins. Sóknaráætlun felur í sér meginmarkmið, starfsmarkmið og verkefni.

Meginmarkmið

Í meginmarkmiðum er lögð áhersla á að markmiðin séu almenn, stutt, eftirminnileg, gegnsæ og að þau skarist ekki, en innifeli mikilvæga meginþætti í starfsemi félagsins. Meginmarkmiðin eru:

- a) **Stuðningur til sjálfstæðis**
- b) **Traust réttinda- og hagsmunagæsla**
- c) **Uppbyggilegt fræðslustarf**
- d) **Öflugt félagsstarf**
- e) **Góð þjónusta**
- f) **Fagleg stjórnun**
- g) **Jafningjastuðningur og valdefling**
- h) **Vísindapróun á sviði meðferða og lækninga**
- i) **Öflugur samstarfsaðili og þátttakandi**

Starfsmarkmið og verkefni

Setning starfsmarkmiða felur það í sér að verið er að brjóta niður meginmarkmiðin. Starfsmarkmiðin skulu vera sértæk, mælanleg, samþykkt, viðeigandi og tímaháð, ef þess er nokkur kostur. Möguleiki er þó að gera verkefni sem heyra undir starfsmarkmið mælanleg ef það hentar betur en að hafa starfsmarkmiðin mælanleg. Hér fyrir neðan verða starfsmarkmið og verkefni sett upp undir hverju meginmarkmiði.

A) **Stuðningur til sjálfstæðis**

Starfsmarkmið A-1:

Blindrafélagið skal í öllu sínu fræðslu- og útgáfustarfi leggja áherslu á að kynna fyrir samfélaginu fjölbætta hæfni og getu blinda og sjónskerts fólks

með það að markmiði að stuðla að aukinni vitund og þekkingu almennings á hæfni blindra og sjónskertra einstaklinga til að vera virkir samfélagsþegnar í námi, starfi og tómstundum.

Verkefni A-1.1 Halda á lofti slagorði félagsins: „Stuðningur til sjálfstæðis“.

Ábyrgð: Formaður/Framkvæmdastjóri.

Í stöðugri vinnslu.

Verkefni A-1.2 Gera reglulega viðhorfskannanir meðal almennings og félagsmanna, bera saman við fyrri kannanir og nýta niðurstöðurnar til að móta áherslur í kynningu félagsins á fjölbreyttri samfélagsþáttöku blinda og sjónskerts fólks.

Ábyrgð: Stjórn.

Verkefni A-1.3 Nýta miðla félagsins til að kynna fjölbreytta samfélagsþáttöku blinda og sjónskertra einstaklinga í námi, starfi og tómstundum með það að markmiði að draga úr fordómum gagnvart náms- og atvinnuþáttöku blinda og sjónskertra einstaklinga.

Ábyrgð: Stjórn.

Starfsmarkmið A-2:

Kynna og starfrækja styrktarsjóðinn „Stuðningur til sjálfstæðis – styrktarsjóður Blindravinafélags Íslands og Blindrafélagsins“ sem hófst 2012.

Verkefni A-2.1 Tryggja skal að ráðstöfunarfé sjóðsins fari ekki undir 10 milljónir króna.

Ábyrgð: Stjórnir Blindrafélagsins og Blindravinafélagsins.

Starfsmarkmið A-3:

Viðhalda nánu og góðu samstarf við helstu þjónustustofnanir blindra og sjónskertra einstaklinga: Þjónustu- og þekkingarmiðstöðina fyrir blinda, sjónskerta og fólk með samþætta sjón- og heyrnarskerðingu og Hljóðbókasafn Íslands.

Verkefni A-3.1 Vinna að því með þjónustu- og þekkingarmiðstöðinni fyrir blinda, sjónskerta og einstaklinga með samþætta sjón- og heyrnarskerðingu að:

- kynna notagildi leiðsöguhunda fyrir blinda, m.a. í gegnum miðla félagsins,
- nægur fjöldi leiðsöguhunda sé til reiðu svo hægt verði að úthluta í samræmi við þörfina á hverjum tíma,
- ferðafrelsi leiðsöguhunda milli landa verði rýmkað.
Ábyrgð: Stjórn og framkvæmdastjóri.
- Fylgja eftir kröfum um að þau hjálpartæki sem blindum og sjónskertum einstaklingum standa til boða hjá Miðstöðinni séu meðal þess besta og nýjasta sem í boði er.
- Efla framboð Miðstöðvarinnar við kennslu og þjálfun á notkun tölvu og snjallsíma þannig að þessi sjálfsagða nútímatækni komi notendum að fullu notum.

Verkefni A-3.2 Gefa út leiðsöguhundadagatal til fjáröflunar fyrir kaup og þjálfun leiðsöguhunda og til að kynna tilvist þeirra fyrir almenningi.

Ábyrgð: Framkvæmdastjóri/Fjáröflunar- og markaðsdeild.

Lokið: Desember ár hvert.

Verkefni A-3.3 Þróa og viðhalda aðgangi að hljóðbókum í gegnum aðgengilega tækni á hverjum tíma.

Ábyrgð: KHE, BSS.

Í stöðugri vinnslu.

Starfsmarkmið A-4:

Tryggja tilvist vandaðs íslensks talgervils og nýtingu hans til að bæta aðgengi að upplýsingum og afþreyingu.

Verkefni A-4.1 Fylgjast með þróun í talgervilsmálum og vinna að því að hægt verði að nota íslensku Ivona-raddirnar á sem fjölbreyttustum tölvubúnaði. Í því sambandi skal huga að útgáfu á smærri og léttari útgáfum af íslensku röddunum. Sérstaklega skal skoða möguleika á því að talgervillinn geti lesið skýrt á meiri hraða en nú er.

Ábyrgð: Framkvæmdastjóri, BSS.

Í stöðugri vinnslu.

Verkefni A-4.2 Halda utan um skrá yfir þá sem hafa fengið íslensku Ivona-raddirnar frá Blindrafélaginu í þeim tilgangi að

geta sent þeim upplýsingar og veitt þjónustu þegar við á og einnig til að tryggja að sami einstaklingurinn sé ekki tvískráður.

Verkefni A-4.3 Vinna að því að hægt verði að nota íslenskan talgervil á Apple-tölvubúnað.

Ábyrgð: Framkvæmdastjóri, BSS.

Í stöðugri vinnslu.

Verkefni A-4.4 Halda áfram að þróa þjónustu og efnisval vefvarpsins.

Ábyrgð: Stjórn og framkvæmdastjóri.

Í stöðugri vinnslu.

Verkefni A-4.5 Vinna að kynningu og útbreiðslu á íslensku vefpulunni.

Í stöðugri vinnslu.

Verkefni A-4.6 Vinna að því á vettvangi Almannaþings að til staðar séu stafræn íslensk máltækniverkfæri eins og talgervlar, talgreinar, vélrænar þýðingar og leiðréttingaforrit, sem gera íslenskuna að gjaldgengu tungumáli í hinum stafræna heimi.

Ábyrgð: Framkvæmdastjóri, BSS.

B) Traust hagsmunagæsla

Starfsmarkmið B-1:

Halda uppi þrýstingi á stjórnvöld um að Sáttmáli Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks verði að fullu innleiddur.

Verkefni B-1.1 Vinna að því á vettvangi ÖBÍ (Öryrkjabandalag Íslands), með öðrum samtökum fatlaðra sem vinna með Sáttmála Sameinuðu þjóðanna, að setja þrýsting á stjórnvöld um að sáttmálinn verði innleiddur að fullu hið fyrsta og viðeigandi lagaumgjörð uppfærð. Sáttmálinn var staðfestur án þess þó að viðaukinn væri staðfestur.

Ábyrgð: Formaður, varaformaður.

Í stöðugri vinnslu.

Verkefni B-1.2 Kynna innihald sáttmálans fyrir félagsmönnum og á miðlum félagsins.

Ábyrgð: Formaður, framkvæmdastjóri.

Í stöðugri vinnslu.

Starfsmarkmið B-2:

Vera með vel sýnilegar og virkar aðgerðaáætlanir ef upp koma ásanir um kynferðislega áreitni eða einelti á vettvangi félagsins.

Verkefni B-2.1 Gera skoðanakönnun meðal félagsmanna þar sem spurt verði m.a. hvort þeir hafi orðið fyrir áreitni á vettvangi félagsins.

Starfsmarkmið B-3:

Vinna að því að allir félagar Blindrafélagsins eigi kost á lögbundinni ferðapjónustu sem mætir þörfum þeirra.

Verkefni B-3.1 Kynna fyrir sveitarfélögum ferðapjónustu Blindrafélagsins og lögbundnar skyldur sveitarfélaga varðandi ferðapjónustu við fatlað fólk. Jafnframt verði félagsmenn sem ekki búa við viðunandi ferðapjónustu hvattir til að sækja á sitt sveitarfélag.
Ábyrgð: Framkvæmdastjóri.
Í stöðugri vinnslu.

Starfsmarkmið B-4:

Starfa skipulega að bættu rafrænu upplýsingaaðgengi blindra og sjónskertra einstaklinga.

Verkefni B-4.1 Halda uppi þrýstingi á stjórnvöld og knýja á um lagasetningar og aðrar stjórnvaldsaðgerðir í því skyni að tryggja að opinberar íslenskar vefsíður, smáforrit og rafræn þjónustu uppfylli skilyrði alþjóðlegra aðgengisstaðla og reglna sem meðal annars er kveðið á um í tilskipun (ESB) 2016/2102 um aðgengi að opinberum vefjum.
Ábyrgð: Formaður, aðgengisfulltrúi.
Í stöðugri vinnslu.

Verkefni B-4.2 Standa reglulega fyrir ráðstefnum og kynningum á rafrænu aðgengi fyrir fyrirtæki og forritara.
Ábyrgð: Aðgengisfulltrúi.
Í stöðugri vinnslu.

Verkefni B-4.3 Gera athugasemdir og koma á framfæri á bændingum til fyrirtækja og stofnana um aðgengishindranir á

vefsvæðum þeirra.

Ábyrgð: Aðgengisfulltrúi, BSS.

Í stöðugri vinnslu.

Verkefni B-4.4 Kortleggja mikilvæg vefsvæði sem mikilvægast er að séu aðgengileg blindu og sjónskertu fólki.

Starfsmarkmið B-5:

Vinna að bættu ferilfræðilegu aðgengi blindra og sjónskertra gangandi vegfarenda.

Verkefni B-5.1 Vera virkur þátttakandi í aðgengisstarfi ÖBÍ og standa fyrir áframhaldi á aðgengisverkefnum eins og: Er leiðin greið, Gulum heiminn (Yellow the world) og bæklingaátaksverkefnum í þeim tilgangi að vekja athygli á því hvernig bæta megi ferilfræðilegt aðgengi blindra og sjónskertra gangandi vegfarenda.

Ábyrgð: Stjórn, aðgengisfulltrúi.

Í stöðugri vinnslu.

Verkefni B-5.2 Halda upp þrýstingi og koma á framfæri á bendingum um öruggar og aðgengilegar almenningssamgöngur.

C) Uppbyggilegt fræðslustarf

Starfsmarkmið C-1:

Halda úti fjölbreyttu fræðslu- og kynningarstarfi á miðlum félagsins í þeim tilgangi að kynna starfsemi félagsins og hagsmuni blinda og sjónskerts fólks.

Verkefni C-1.1 Halda úti aðgengilegri heimasíðu með ítarlegum upplýsingum um Blindrafélagið og starfsemi þess ásamt því að birta fréttir úr starfinu og af hagsmunamálum félagsmanna.

Ábyrgð: Framkvæmdastjóri, starfsmenn.

Verkefni C-1.2 Gefa út vikulega fréttabréf sem sent er félagsmönnum með tölvupósti. Tilgangurinn með fréttabréfinu er að auka markvisst upplýsingastreymi til félagsmanna auk þess að vekja athygli á öðrum miðlum félagsins.

Verkefni C-1.3 Hafa til staðar kynningarefni um starfsemi og þjónustu Blindrafélagsins sem dreift verði til nýrra félagsmanna.
Ábyrgð: Framkvæmdastjóri, starfsmenn.

Verkefni C-1.4 Gefa út Valdar greinar á tveggja vikna fresti að jafnaði.
Ábyrgð: Stjórn, ritstjórn Valinna greina.

Verkefni C-1.5 Útgáfa á Víðsjá tvisvar á ári, febrúar og ágúst ár hvert, í vönduðu tímaritaformi. Senda á félaga, stuðningsaðila, einstaklinga í stjórnkerfinu og fjölmiðla.
Ábyrgð: Stjórn, framkvæmdastjóri.

Verkefni C-1.6 Vera með í boði kynningarefni á miðlum félagsins sem nota má í skólum, fyrirtækjum og stofnunum til að kynna málefni blindra og sjónskertra og Blindrafélagið.
Ábyrgð: Stjórn, framkvæmdastjóri.

Verkefni C-1.7 Standa fyrir dagskrá sem tengist sjónvernd á alþjóðlegum sjónverndardegi, sem er annan fimmtudag í október ár hvert.
Ábyrgð: Stjórn.

Verkefni C-1.8 Nota Dag hvíta stafsins, 15. október, til að vekja athygli á hagsmunamálum blindra og sjónskertra einstaklinga.
Ábyrgð: Stjórn.

Verkefni C-1.9 Taka þátt í að vara við hættunni á augnslysum um áramót.
Ábyrgð: Framkvæmdastjóri.

D) Öflugt félagsstarf

Starfsmarkmið D-1:

Stuðla að og styðja við skipulagt og öflugt félagsstarf í deildum, nefndum félagsins og Opnu húsi: Foreldradeild, jafnréttisnefnd, Norðurlandsdeild, AMD-deild, RP-deild, Suðurlandsdeild, Suðurnesjadeild, Vesturlandsdeild, Ungblind og starfandi nefndum.

Verkefni D-1.1 Halda samstarfsfundi stjórnar, nefnda og deilda Blindrafélagsins í september og janúar ár hvert þar sem farið er yfir starfið framundan.
Ábyrgð: Stjórn.

Verkefni D-1.2 Halda úti Opnu húsi að jafnaði tvisvar í viku og fjórum sinnum á ári á laugardögum yfir vetrartímann.

Ábyrgð: Framkvæmdastjóri.
Í stöðugri vinnslu.

Verkefni D-1.3 Þjóða bæði félögum og starfsmönnum upp á að koma á framfæri hugmyndum um nýjungar og það sem betur má fara í starfsemi félagsins. Meðal annars má gera það í gegnum samstarfsfundina og starfsmannafundi.

Ábyrgð: Stjórn og framkvæmdastjóri.

Starfsmarkmið D-2:

Halda skal almenna félagsfundi innan félagsins á hausti og að vori auk aðalfundar félagsins sem haldinn er að vori.

Ábyrgð: Stjórn.

Í stöðugri vinnslu.

Starfsmarkmið D-3:

Efla tengsl og stuðla að valdeflingu og jafningjastuðningi meðal ungmenna innan félagsins, m.a. með sumar- og vetrarbúðum í samvinnu við foreldradeild og Ungblind.

Ábyrgð: Stjórn, foreldradeild, Ungblind.

Í stöðugri vinnslu.

E) Góð þjónusta

Starfsmarkmið E-1:

Vera með starfsmann sem sinnir persónulegri ráðgjöf til félagsmanna varðandi hin ýmsu úrlausnarefni sem þeir þurfa aðstoðar við.

Starfsmarkmið E-2:

Þjóða upp á útleigu á hjálpartækjum sem nýst geta í skólum eða í vinnu.

Starfsmarkmið E-3:

Starfrækja trúnaðarmannakerfi innan félagsins og miða við að starfandi séu a.m.k. þrjú trúnaðarmenn í hlutastarfi. Tilgangurinn með trúnaðarmannakerfinu er m.a. að veita bæði stuðning og fræðslu á jafningjaforsendum.

Verkefni E-3.1 Halda a.m.k. tvö námaskeið á ári til að styrkja trúnaðarmennina í starfi.

Ábyrgð: Arna.

Í stöðugri vinnslu.

Starfsmarkmið E-4:

Vera með íbúðir og herbergi félagsins í útleigu fyrir félagsmenn, bæði í langtímaleigu og skammtímaleigu.

F) Fagleg stjórnun

Starfsmarkmið F-1:

Stjórn félagsins skal að jafnaði hittast á 2–3 vikna fresti yfir vetrartímann og 4–6 vikna fresti yfir sumartímann. Stefnt skal að því að samsetning stjórnar endurspegli kynjahlutföll og aldursamsetningu innan félagsins að eins miklu leyti og því verður við komið. Varamenn eru boðaðir á alla stjórnarfundi. Auk stjórnarmanna situr framkvæmdastjóri félagsins stjórnarfundi. Bæði aðal- og varamenn fá greitt fyrir þá stjórnarfundi sem þeir sitja.

Verkefni F-1.1 Fyrir stjórnarfund skal liggja fyrir dagskrá, skýrsla formanns og framkvæmdastjóra og önnur þau gögn sem nauðsynleg kunna að vera til að hægt sé að fjalla um þau mál sem eru á dagskrá.

Ábyrgð: Formaður, framkvæmdastjóri.

Starfsmarkmið F-2:

Stjórn félagsins skal samþykkja fjárhagsáætlun fyrir hve rt almanaksár. Fjárhagsáætlunina skal yfirfara og endurskoða tvisvar á árinu auk þess sem áætlunin skal höfð til hliðsjónar við allar stærri ákvarðanir sem hafa fjárútlát í för með sér.

Starfsmarkmið F-3:

Stefnt skal að því að reglulegar fjáraflanir félagsins og eignatekjur standi undir hallalausum rekstri. Stærri verkefni á vegum félagsins skulu fjármögnuð með utanaðkomandi styrkjum að eins miklu leyti og kostur er og úr öðrum sjóðum á vettvangi félagsins, svo sem verkefnasjóði og Stuðningi til sjálfstæðis.

Starfsmarkmið F-4:

Stefnt verði að því að reglubundnar fjáraflanir félagsins haldi í við verðlagsþróun og rekstur félagsins. Áhersla skal lögð á að fjölga einstaklingum sem bakhjörum í því lagskipta bakhjarlakerfi sem komið hefur verið á fót.

Starfsmarkmið F-5:

Að eins miklu leyti og kostur er skal við samningu starfslýsinga fyrir Blindrafélagið gæta þess að blindir og sjónskertir einstaklingar eigi þess kost að sinna sem flestum störfunum með það í huga að af starfsmönnum félagsins verði eins margir blindir eða sjónskertir og kostur er. Blindur eða sjónskertur umsækjandi um starf hjá Blindrafélaginu skal vinna á jöfnu hæfnismati.

Ábyrgð: SUH, KHE.

Starfsmarkmið F-6:

Leggja skal áherslu á að innan félagsins og milli starfsmanna og félagsmanna ríki góð samstaða um öll helstu stefnumál félagsins.

Verkefni F-1.1 Halda skal starfsmannafundi á 4–6 vikna fresti þar sem farið er yfir það helsta í starfsemi félagsins og starfsmönnum gefinn kostur á að koma á framfæri málum sem þeim finnst mikilvægt að taka til umræðu.
Ábyrgð: Framkvæmdastjóri.

G) Jafningjastuðningur og valdefling

Starfsmarkmið G-1

Innan félagsins skal unnið markvisst að jafningjastuðningi og jafningjafræðslu meðal félagsmanna og að því að hvetja félagsmenn til að taka þátt og gefa af sér í slíku starfi. Sérstaklega sé haft í huga að hlúa að andlegri vellíðan félagsmanna og valdeflingu til að stuðla að því að félagsmenn verði virkari og taki ábyrgð á eigin málefnum.

Starfsmarkmið G-2

Á vettvangi deilda og nefnda félagsins skal reglulega veittur jafningjastuðningur og -fræðsla í gegnum viðburði eins og tæknivöld, þrjónaklúbb, bókmenntaklúbb, gönguferðir og óformlega hittinga.

Starfsmarkmið G-3

Trúnaðarmenn skulu í starfi sínu leggja áherslu á að veita félagsmönnum sem þeir eiga samskipti við andlegan jafningjastuðning að eins miklu leyti og það er þeim mögulegt. Eftir atvikum skulu þeir geta leiðbeint félagsmönnum um þjónustu fagfólks.

H) Vísindapróun á sviði meðferða og lækninga.

Starfsmarkmið H-1:

Blindrafélagið skal fylgjast með þróun mála og stuðla að rannsóknum til að finna meðferðir við sjúkdómum sem valda sjónskerðingu. Upplýsingum um þetta skal miðlað til félagsmanna eftir því sem tilefni er til. Jafnframt fylgja því eftir að íslenska stjórn- og heilbrigðiskerfið bregðist hratt við þegar ný lyf eða meðferðir koma fram.

Verkefni H-1: Halda alheimsráðstefnu Retina International í Reykjavík í júní árið 2020 í samstarfi við Augnlæknafélag Íslands og

Norrænu augnlæknaráðstefnuna, sem einnig verður í Reykjavík árið 2020.

Verkefni H-2: Standa að og skapa umgjörð fyrir gagnkvæm samskipti og samtal milli félagsmanna og fræðasamfélagsins, m.a. með því að hvetja til og standa fyrir reglulegum ráðstefnum og fræðslufundum um t.d. það sem er að gerast í rannsóknum og tilraunum á hverjum tíma.

Starfsmarkmið H-2:

Blindrafélagið skal hvetja og styðja íslenska augnlækna og heilbrigðisvísindafólk til að afla sér þekkingar og fylgjast með þróun og rannsóknum á nýjungum í meðferð og lækningum á sviði augnsjúkdóma og sjúkdóma sem hafa áhrif á sjón eins og t.d. arfgenga sjónhimnu- og augnbotnasjúkdóma, sykursýki o.s.frv.

I) Öflugur samstarfsaðili og þátttakandi

Starfsmarkmið I-1:

Blindrafélagið leitast við að vera virkur þátttakandi í gagnkvæmu samstarfi innan lands sem utan. Slíkt samstarf er öflug uppspretta hugmynda og þekkingar og eflir félagið og félagsmenn til dáða. Með því að sameina krafta sína geta félagasamtök áorkað meiru en hvert í sínu lagi.

Starfsmarkmið I-2:

Innlent samstarf. Blindrafélagið verði áfram virkur þátttakandi í starfi ÖBÍ, Almannaheilla og Almannaáróms. Blindrafélagið mun einnig rækta samstarf sitt við Fjólu af kostgæfni og leitast við að vera félaginu sá bakhjarl sem óskað er eftir.

Starfsmarkmið I-3:

Norrænt samstarf. Blindrafélagið er virkur þátttakandi í norrænu samstarfi. Norrænt samstarf er félaginu mikilvægt og hefur það bæði skilað félaginu hugmyndum um ný verkefni og viðvörðunum um hvað beri að forðast þegar kemur að málefnum blindra og sjónskertra.

Starfsmarkmið I-4:

EBU (European Blind Union), Evrópusamtök blindra. Blindrafélagið hefur um langt skeið átt aðild að EBU. EBU vinnur mikilvægt starf í að berjast fyrir réttindum blindra og sjónskertra í Evrópu með því að hafa áhrif á Evróputilskipanir og lagasetningu. Tilskipun um innleiðingu Sáttmála

Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks og Evróputilskipun um rafrænt aðgengi er þar gott dæmi.

Starfsmarkmið I-5:

WBU (World Blind Union), Alheimssamtök blindra og sjónskertra. Blindrafélagið er eitt af aðildarfélögum WBU. WBU sinnir mikilvægu starfi sem snýr að alþjóðasamfélaginu eins og Sameinuðu þjóðunum. Samtökin áttu t.d. stóran hlut að Sáttmála Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks auk þess sem mikið starf var unnið á vettvangi WBU varðandi það að ná í gegn Marrakess-sáttmálanum sem snýr að dreifingu á höfundavörðu efni milli landa.

Starfsmarkmið I-6:

Retina International (RI). Blindrafélagið á fulla aðild að RI, sem eru alþjóðleg samtök sem hafa það á stefnuskrá sinni að stuðla að vísindarannsóknum og -tilraunum í þeim tilgangi að finna meðferðir við arfgengum hrörnunarsjúkdómum í sjónhimnu sem orsaka yfir 80% þeirra tilfella sem valda sjónskerðingu og blindu félagsmanna Blindrafélagsins. Meðal þeirra sjúkdóma sem hér um ræðir eru AMD, RP, Usher, LCA og Stargard.

Lokaorð

Mikilvægt er að hafa í huga að skýrsla eins og þessi kemur að mestu gagni ef hún fær að vera lifandi stjórnunarverkfæri sem er til stöðugar skoðunar og endurskoðunar. Reglulega þarfað leggja á það mat hvort aðgerðaáætlunin skilar félaginu nær skilgreindri framtíðarsýn og bregðast við með viðeigandi hætti ef svo er ekki. Rými þarftil að ný verkefni og áherslur geti litið dagsins ljós.

Stefnumótun eins og þessi er aldrei endanleg, heldur miklu fremur síbreytileg.

Í upphafi árs 2018 voru niðurstöður úr skoðanakönnunum sem Gallup gerði fyrir félagið í febrúar 2018 færðar inn í skýrsluna. Í kjölfarið voru tölulegar upplýsingar uppfærðar. Stjórn félagsins fór yfir skýrsluna í heild sinni á fundum í ágúst og september 2018. Er þessi útgáfa afra kstur þeirrar yfirferðar.

Stjórn Blindrafélagsins, samtaka blindra og sjónskertra á Íslandi: